

Parlamentul României
Senat

București, 12 octombrie 2015

OPINIA

SENATULUI ROMÂNIEI

cu privire la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul economic și social și Comitetul Regiunilor cu tema - o Agendă europeană privind migrația

COM (2015) 240 final

Senatul României a examinat Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul economic și social și Comitetul Regiunilor cu tema - o Agendă europeană privind migrația, COM (2015) 240 final conform Protocolului (nr.1) anexat Tratatului de la Lisabona, de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007.

Având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri europene din 28 septembrie 2015, **plenul Senatului**, în ședința din data de 28 septembrie 2015, a constatat următoarele:

- Salutăm orientările trasate de Consiliile Europene la reuniunile din aprilie și din iunie a.c. cu obiectivul de a găsi soluții pentru gestionarea fenomenului migrației, cu o amploare fără precedent, care afectează întreaga UE. Totodată, salutăm măsurile stabilite, cu răspunsuri la nivel european, subliniind totodată că acestea trebuie susținute de flexibilitate și de principiul voluntariatului. Suntem de acord că este necesară o abordare echilibrată și globală din punct de vedere geografic a acestui fenomen, bazată pe solidaritate și responsabilitate.
- Am examinat cu multă atenție prevederile unei abordări integrate lansate în Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - „O Agendă Europeană privind Migrația”- COM 240 care cuprinde acțiuni concentrând toate dimensiunile unei abordări globale și sistemice. Este necesar efortul Comisiei Europene de a adopta o abordare integrată pentru politica de migrație și de acordare a azilului și asigurarea unei mai bune aplicări și implementări ale instrumentelor juridice ale UE în vigoare. Subliniem necesitatea valorificării pe deplin a instrumentelor deja existente, cum ar fi schimbul de informații și cooperare operațională transfrontalieră.
- Considerăm că este esențial ca accentul prioritar să fie pus asupra principalelor cauze care generează fenomenul migraționist și stabilirea unei cooperări mai eficiente între UE

și țările terțe, însă cu menținerea naturii voluntare a activităților solidare și a procesului decizional cu privire la migrație, la nivelul statelor membre.

- Remarcăm obiectivele stabilite de Comisie pentru relocarea, pe bază de voluntariat, a unui număr de migranți aflați în Italia și Grecia la care participă toate statele, având un caracter temporar și chiar excepțional. În același timp, remarcăm ținta de relocare, de asemenea pe baze voluntare, a unui număr de persoane dislocate care au nevoie, în mod clar de protecție internațională.
- În același timp, ne exprimăm dezacordul față de utilizarea unor mecanisme obligatorii, fără a ține seama de particularitățile fiecărui stat, în cazul relocării intra-UE și extra-UE și subliniem că aceste măsuri nu abordează cauzele profunde ale migrației masive, dar au creat deja un efect advers, de stimulare a migrației. În acest context, reiterăm importanța ca statele membre să dețină în continuare principala responsabilitate pentru politici în domeniul migrației și acordării azilului, incluzând dreptul de decizie în aceste domenii.
- Deși statele membre nu sunt pregătite pentru comunitarizarea competențelor naționale în domeniul controlului de frontieră, atunci când este vorba de stabilirea unor standarde, la nivelul Uniunii, în privința managementului frontierei, considerăm că o asemenea inițiativă este benefică. Încurajăm intensificarea discuțiilor pe acest subiect și susținem luarea în considerare a rezultatelor sub egida Forumului Statelor Schengen cu Frontiere Externe Terestre, ce a demarat deja activități în acest sens.
- Având în vedere valul migraționist, ca urmare a situației țărilor din Africa și Orientul Mijlociu, este necesară contribuția statelor membre pentru susținerea unor inițiative la nivel european și în acest sens, încurajăm ca toate statele membre să aibă un rol activ atât în lupta împotriva cauzelor care determină acest fenomen, cât și în securizarea granițelor externe. Considerăm că inițiativele pe termen lung în țările de origine sunt acelea care, cu adevărat, pot ajuta să rezolve problemele legate de sursa migrației: lupta împotriva sărăciei, construcția unei structuri sustenabile a economiilor, implementarea și promovarea unor transformări democratice, de stabilitate ar oferi o perspectivă solidă.
- Apreciem menținerea ca și prioritate a acțiunilor ce vizează cauzele profunde ale migrației și considerăm că eforturile Uniunii privind acordarea de asistență țărilor și regiunilor afectate de sărăcie, insecuritate sau ai căror cetățeni se confruntă cu persecuții și abuzuri în materie de drepturile omului, trebuie să fie în continuare susținute. În același sens, în strânsă legătură cu aplicarea principiilor Abordării Globale privind Migrația și Mobilitatea (GAMM) și politica europeană de vecinătate, este necesar ca Uniunea să implementeze cele mai adecvate programe și să întărească cooperarea cu țările de tranzit, care joacă un rol crucial în limitarea plecărilor masive spre Europa, în cele mai multe cazuri, cu riscuri majore asupra vieții persoanelor implicate.
- Se impune o cooperare eficientă, cu un sprijin direct și care să asigure stabilitatea în țările de origine și de tranzit a migranților, asigurând echilibrul măsurilor propuse, atât cu privire la ruta mediteraneană, cât și cu privire la cea balcanică, precum și în cazul unor evenimente similare din Ucraina. Astfel, se impune considerarea serioasă a riscurilor generate de un posibil val de migrație inclusiv dinspre țările din vecinătatea estică a UE și măsuri pentru protejarea securității naționale a statelor membre.
- Subliniem este necesară o politică eficientă de returnare, pentru o funcționare corespunzătoare a sistemului comun și necesitatea unei adeziuni clare la regulile existente pentru acordarea azilului de către toate statele membre. Susținem propunerea Comisiei Europene pentru o monitorizare eficientă și utilitatea asistenței sale pentru statele membre în acest proces.

- În contextul deciziilor Consiliului European care a stabilit măsuri concrete pentru a împiedica pierderea de vieți omenești pe mare, metode de a combate traficul ilegal de migranți, intensificarea cooperării cu țările de origine și de tranzit, respectând totodată dreptul de acorda azil, remarcăm răspunsul ferm prin cele 4 priorități cheie ale Comunicării Comisiei Europene: reducerea stimulentele pentru migrația ilegală, salvarea de vieți și securizarea frontierelor externe, o politică comună pentru azil, o nouă politică în materie de migrație legală.
- Atragem atenția că orice măsuri care ar pune în pericol funcționarea zonei Schengen ar prejudicia libera circulație, un obiectiv realizat cu mari eforturi de către statele membre pe parcursul construcției UE. La acest moment, migrația este o prioritate cheie a decidenților UE, dar soluțiile trebuie găsite în politici adecvate în domeniul migrației, securizarea granițelor și nu prin reintroducerea controalelor sau prejudicierea aplicării acquis-ului Schengen. Măsurile propuse nu trebuie să determine niciun fel de restricții liberei circulații a cetățenilor UE.
- În contextul efortului UE, solidaritatea României față de statele membre s-a manifestat vizibil, prin angajamentul de a participa atât la mecanismul de relocare intra-UE, cât și la relocarea extra-UE, peste capacitatea sa efectivă de primire și integrare a migranților.
- Salutăm măsurile la nivel european de securizare a frontierelor externe anunțate de Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social european și Comitetul Regiunilor – Agenda europeană privind securitatea UE - COM 185, implementând astfel noi politici de securitate internă, pentru consolidarea cooperării și a schimbului de informații. Acționăm în comun, în vederea aplicării politicii de solidaritate în contextul respectării drepturilor fundamentale.
- România acționează deja ca stat membru Schengen, fie că vorbim despre securizarea granițelor UE sau folosirea sistemului SIS și implicarea în operațiuni FRONTEX sau de trimiterea unor ofițeri români de poliție în alte state membre pentru a participa la misiuni temporare în afara granițelor țării, în ciuda faptului că nu a fost luată nicio decizie în sensul eliminării controalelor la frontierele interne.
- România este solidară atât cu acei migranți ale căror drepturi fundamentale au fost cu adevărat afectate, cât și cu statele membre care se confruntă cu o migrație masivă, în ciuda faptului că nu suntem țară Schengen, deși îndeplinim criteriile stabilite de acquis-ul Schengen, încă din 2011. Exprimăm speranța că statele membre s-au convins că gestionăm frontierele externe ale UE în mod responsabil și performant, cu atât mai mult cu cât avem a doua graniță externă UE, ca mărime și ținând cont de existența conflictelor înghețate în regiune.
- Nu mai puțin, atragem atenția asupra necesității asigurării stabilității în estul Europei, asupra pericolului unor valuri migraționiste din această regiune și a necesității unei apropieri cât mai profunde a unor țări din vecinătatea estică de valorile UE.
- Susținem deopotrivă întărirea rolului Frontex în ceea ce privește operațiunile de returnare anunțate în Comunicarea Comisiei și încurajăm executivul european să propună viziunea și detaliile concrete aferente acestor noi competențe. În paralel, este necesară o detaliere a acțiunilor pentru clarificarea demersurilor în sensul întăririi coordonării UE în ceea ce privește competențele costiere ale statelor membre.
- Plecând de la rata mică a returnărilor efective din totalul deciziilor de returnare emise (39.2%), susținem continuarea eforturilor, atât la nivelul Uniunii cât și bilateral, pentru identificarea mijloacelor adecvate de determinare a statelor terțe să își reprimească proprii cetățeni. În acest sens, așteptăm primele rezultate ale Proiectului Pilot pe

Returnare care poate să contureze noi repere pentru viitoarele negocieri ale Acordurilor de Readmisie. Aplicarea uniformă a prevederilor Directivei Returnare a fost încă de la adoptare (2008) și continuă să rămână o provocare, dar și o responsabilitate pentru toate statele membre. Ne exprimăm convingerea că Manualul privind Returnarea va aduce clarificările necesare pentru aplicarea eficientă a procedurilor de returnare și în spețele care nu au o reglementare expresă, va asigura instrucțiunile și recomandările necesare în materie de cele mai bune practici ale statelor membre.

- Remarcăm faptul că migrația legală poate, în condiții clare și bine stabilite, aduce beneficii Uniunii Europene, pe piața forței de muncă, pentru evitarea îmbătrânirii populației Europei, consolidarea sistemului de asigurări sociale și mai ales pentru creșterea sustenabilității economiei Uniunii Europene. Revizuirea Directivei privind Cartea Albastră trebuie să asigure mai multă atractivitate pentru cetățenii înalt calificați. Remarcăm însă că sunt necesare programe de integrare și de inserție profesională și demersuri corespunzătoare în cazul recunoașterii calificărilor. Suntem de acord cu atragerea lucrătorilor pe teritoriul Uniunii Europene pentru completarea necesarului de forță de muncă, cu efecte benefice pentru Uniunea Europeană în competiția strânsă cu celelalte puteri economice.
- Acțiunile de integrare a imigranților trebuie însă însoțite de analize de impact solide la nivelul sistemelor de educație, de sănătate și nu în ultimul rând asupra pieței muncii. Fiind un număr mare de migranți, la acest moment, statele membre se confruntă cu deficiențe în estimarea categoriilor de vârstă și evaluarea serviciilor necesare.
- Atragem atenția că nu toate statele membre au programe de educație gratuite în limbi de circulație internațională. În România, în principiu, sistemul are capacitatea de a asigura o ofertă în concordanță cu nevoile, dar această capacitate este dependentă de zonele geografice în care se va realiza relocarea, asigurând totodată, manuale și cursuri de inițiere în limba română. Mai mult, sprijinul UE ar fi necesar în sensul că au fost identificate nevoi suplimentare de finanțare pentru sistemele de sănătate, cu atât mai mult cu cât serviciile medicale de urgență sunt acordate gratuit, iar un val suplimentar de persoane va pune o presiune mai mare pe accesul la serviciile medicale, deja confruntate cu problema resurselor financiare.
- Remarcăm cu îngrijorare creșterea fluxului migrator, care creează o anumită presiune socio-culturală și dificultăți de integrare, apreciind că, pe termen lung sunt necesare măsuri profunde atât pentru imigranți, cât și pentru comunitățile care îi vor integra. De aceea, susținem că măsurile de urgență trebuie să își mențină caracterul temporar, iar durata ar trebui estimată inițial și apoi periodic și nu ar trebuie extinse decât pe criterii obiective, evitând cazurile migranților care urmăresc avantajele economice din statele membre și descurajând migrația ilegală.
- Mai mult, subliniem că este necesar un sistem unitar pentru acordarea azilului și remarcăm, în același timp, că sunt necesare modificări profunde ale legislației naționale care să permită migranților să intre în legalitate, ca exemplu fiind accesul la piața muncii. Remarcăm că Uniunea Europeană nu este pregătită pentru a asimila migrații, existând discrepanțe culturale majore și totodată, din cauza necesității de a adapta diferitele sisteme, de la cel educațional, până la acela al asigurărilor de sănătate și pe piața muncii.
- UE trebuie să-și echilibreze foarte bine măsurile din domeniu pentru a nu crea noi factori de atracție pentru migrația ilegală, pentru a nu transmite semnale de încurajare a migranților pe motive economice, dar mai ales a celor care profită de vulnerabilitățile persoanelor aflate în nevoie de protecție internațională. Așa cum s-a dovedit în ultima

perioadă, aceștia recurg la metode din ce în ce mai lipsite de umanitate pentru a-și crește veniturile.

- Apreciem spiritul de solidaritate promovat de Agenda Europeană pe Migrație și susținem în continuare faptul că presiunea migratorie nu trebuie să constituie o problemă doar în sarcina statelor membre din prima linie, aflate în vecinătatea unei țări terțe sursă a migrației ilegale sau a unei țări terțe de tranzit. Din această perspectivă, susținem măsurile propuse de Comisia Europeană privind o cooperare accentuată a statelor membre pentru concentrarea resurselor în vederea gestionării adecvate, sub coordonarea Agențiilor UE, a unei situații create într-o anumită zonă/regiune, respectiv conceptul Hotspot, dar, în același timp, considerăm că se impune stabilirea unui mecanism concret de punere în aplicare a acestei abordări, inclusiv în ceea ce privește procedurile de returnare rapidă a celor care nu se califică pentru obținerea unei forme de protecție internațională.
- Apreciem că acest nou concept Hotspot nu poate fi implementat fără alocări financiare suplimentare de la nivelul bugetului Uniunii și este nevoie de pragmatism și eficiență la nivelul statelor membre în accesarea acestor resurse care sunt disponibile inclusiv pe alte domenii decât returnare și azil.
- Încurajăm instituțiile europene și statele membre în acțiunile orientate către migrația extra UE, către țări cu obiceiuri culturale apropiate celor ale imigranților. Este un mecanism care evită presiuni suplimentare și riscul apariției de mișcări secundare în situația imposibilității adaptării migranților în comunitățile statelor membre, cu eforturi umane și financiare irosite, atât de cei afectați cât și de țările UE.
- Salutăm asigurarea unor misiuni EUNAVFOR în Marea Mediterană pentru stoparea navelor care transportă migranți ilegali și apreciem că trebuie făcute eforturile necesare pentru combaterea rețelelor de contrabandă și trafic de ființe umane. Susținem respectarea drepturilor fundamentale ale omului și în acest sens, se impune distrugerea rețelelor de trafic cu migranți, aplicarea sechestrului pe activele acestora, aducerea vinovaților în fața justiției, ca demersuri comune ale statelor membre în cooperare cu agențiile europene.
- Susținem în continuare o abordare echilibrată a fenomenului migraționist, în special la stabilirea nivelului de angajament pentru statele membre în procesul de relocare a imigranților, în funcție de contribuția fiecărui stat la inițiativele agențiilor europene și de factori interni, cum ar fi capacitatea actuală de primire și implicațiile în sistemele de educație, sănătate, sau pe piața muncii, situația economică și factorii sociali. Sunt necesare criterii obiective, care să permită statelor membre să se angajeze într-un efort sporit. Încurajează toate statele membre să se implice într-un angajament politic ferm și obiectiv în privința relocării imigranților, dar ținând cont de toate implicațiile enunțate.
- Încurajăm cooperarea permanentă cu toate forurile internaționale, responsabilitatea primordială revenind ONU, în misiuni de acordare a ajutorului umanitar și de consolidare a păcii în zonele de conflict. Rezolvarea cu celeritate a conflictului din Siria ar fi soluția viabilă pentru problemele umanitare care au o ascensiune majoră, de aceea, recomandăm Comisiei Europene să intensifice imediat demersurile diplomatice în regiune.
- Atragem atenția că securizarea granițelor și măsurile pentru prevenirea acțiunilor extremiste trebuie urgent asigurate, existând la acest moment un risc major de reacții radicale. Programele de integrare a imigranților trebuie adaptate noilor realități, iar agențiile europene și statele membre trebuie să manifeste vigilența maximă în prevenirea și combaterea criminalității organizate și a terorismului, în timp ce politicile europene de securitate și apărare trebuie adaptate noilor realități.

- Criza refugiaților, evenimentele la granița de est a Europei ne determină să subliniem că este necesară o politică de securitate comună, cu o abordare integrată.
- Comisia pentru Afaceri Europene a Senatului și raportorii pentru fenomenul migraționist se implică în examinarea măsurilor la nivel european și național, iar acest raport a fost elaborat în urma audierii reprezentanților Guvernului în domeniul afacerilor interne și politicii externe responsabili de implementarea acțiunilor la nivel național, în conformitate cu inițiativele europene în domeniul migrației și prin consultarea tuturor instituțiilor de resort. În continuare, vom solicita reprezentanților Guvernului să informeze permanent cu privire la evoluțiile referitoare la acest subiect.

Președintele Senatului

Călin POPESCU-TĂRICEANU